

Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Remissyttrande Möjlighet att leva som andra (SOU 2008:77).

Olivia Personlig Assistans AB (OPA) önskar härmed lämna remissyttrande över valda delar av ovan nämnda slutbetänkande.

Sammanfattning;

OPA konstaterar sammanfattningsvis att betänkandet innehåller många viktiga förslag som vi ställer oss bakom exempelvis förslaget gällande tillstånd och tillsyn, barnperspektivet, huvudmannskapet, avtalskrav mellan assistansanordnare och uppdragsgivare m fl.

På följande punkter önskar vi dock lämna våra synpunkter.

1. Behovsbedömningen;

Olivia ställer sig givetvis positiv till en likvärdig behovsbedömning däremot är det viktigt att bedömningsmodellen är praktiskt genomförbar på ett sätt som möjliggör assistans av god kvalitet.

Vår uppfattning är att användningen av behovsmodell A skulle innebära klara risker för hemtjänstliknande insatser vilket i sin tur skulle betyda för uppdragsgivaren att han/hon inte kan leva på ett sätt som innebär självbestämmande. Modell A omöjliggör spontana aktiviteter som en så grundläggande sak som att gå på toaletten vid behov. Detta torde vara ett exempel på något som står i strid med slutbetänkandets titel ”Möjlighet att leva som andra”.

För att kunna leva som andra behöver funktionshindrade i många fall ha en assistent som finns tillgänglig.

2. Bort tagande av det femte grundläggande behovet;

En relativt stor grupp som idag åtnjuter rätten till personlig assistans, nämligen personer med förvärvade hjärnskador utan stor motorisk påverkan skulle förlora rätten till personlig assistans helt eftersom många av deras behov inte längre faller inom ramen för vad som definieras som grundläggande. Många i denna grupp lever idag ett aktivt liv tack vare sin personliga assistans. Det är ett välkänt faktum att ständig stimulering och motivation är nödvändigt för att många med förvärvade hjärnskador ska kunna tillgodose sina grundläggande behov. Många inom gruppen förvärvade hjärnskador kan därtill med rätt stöd och stimulans tillgodogöra sig intellektuella aktiviteter och delta i vanliga sociala aktiviteter. Utan assistans minskar dessa personers möjlighet att leva likt andra. För denna

grupp är det också extra viktigt med kontinuitet och personal som känner individen väl. Att ta bort assistansen skulle kraftigt försämra levnadsvillkoren för många inom denna grupp, vilket knappast kan vara förenligt med de handikappolitiska målen.

3. Assistans under sjukhusvistelse;

Ett stort problem för såväl uppdragsgivare, assistansanordnare samt assistenter är att det ofta inte utgår ersättning då uppdragsgivaren vårdas på sjukhus.

LSS- kommittén föreslår att den som har särskilda skäl skall få ha sin assistans med sig under längre tid än vad som är fallet idag. Detta anser vi inte lösa det huvudsakliga problemet nämligen att ersättning uteblir för en stor del av de assistansberättigade vid sjukhusvistelse. Samtliga assistansberättigade skall ha rätt att få behålla sin personliga assistans under sjukhusvistelse för att kunna bibehålla kvalitet och kontinuitet för såväl uppdragsgivare som personlig assistent.

En uppdragsgivare som ofta åker in och ut på sjukhus, behöver under rådande förhållanden, ständigt nyrekrytera personal. För assistenten innebär det otrygga anställningsförhållanden, vilket ofta får till konsekvens att det är svårt att rekrytera personal till denna kategori uppdragsgivare.

Slutligen innebär det för assistansanordnaren att vissa uppdragsgivare betraktas som ekonomiska högrisk kunder, något som i sista hand också riskerar att drabba uppdragsgivaren.

OPA anser att beslut bör fattas om att assistansersättning utgår även under en längre sjukhusvistelse ex 6 månader.

3. Merkostnad vid assistentens sjukfrånvaro;

LSS - kommitténs förslag om att merkostnaden vid ordinarie assistents sjukfrånvaro skall bekostas av Försäkringskassan ser OPA som positivt däremot är ersättningen för låg.

Olika räkneexempel har framförts för att visa konsekvenserna av denna formel baserad på 0,7 % av schablonens lönedel. Denna procentsats är baserad på uppgifter från annan verksamhet än vård- och omsorg. I den verksamhet som siffrorna är hämtade från behöver man inte alltid sätta in någon vikarie, vilket är fallet vid samtliga sjukdomstillfällen hos våra uppdragsgivare.

4. Schablonersättningens uppdelning;

OPA stödjer transparenta regler för hur schablonersättningen får användas. Dock är det viktigt att fördelningen i olika poster sker på ett sätt som möjliggör assistansanordning av god kvalitet. Vi saknar klarare direktiv vad som får räknas som omkostnader och hur mycket av schablonsumman som får användas till detta.

Vi ser en risk i att omkostnaderna kan bli ett ”förtäckt klientmedelskonto” om summan som får disponeras inte regleras.

Idag finns företag som arbetar med allt från 2- 25 kr/utnyttjad assistanstimme.

Många uppdragsgivare väljer då inte assistans utifrån kvalitet och kontinuitet utan utifrån var de får mest assistansomkostnadspengar. Assistansomkostnaderna kan, i olika konstellationer användas som en icke beskattad inkomstmöjlighet för assistenter och uppdragsgivare, vilket knappast kan ha varit lagstiftarens avsikt.

Olivia Personlig Assistans AB

Maria Nyström
Projektledare

Cecilia Björklund
Regionschef